ԳԻՆԸ ԵՎԱՅԻՆ

ՍԻՐԻԱ՝ տար. 60 ֆ. ոսկեգր.
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 35 » »
ԱՐՏԱՀԱՄՆ. տարի 4 տոլար
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 2,50 »
ԻՐԱԿԻՆ ԹՎԱԿ. 1 ԱՆգ. ոսկի

Տէր եւ Տնօրէն՝ Հ. ԲԱԼԻԱՆԱՆ

ՁԵՌՔԻ ՀԱՍՑԷ 3,50

ԱԶԳԱՏ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ՇԱԲԱԹ
18
ՅՈՒՆՈՒԱՐ
1930

«AZTAG»
JOURNAL ARMÉNIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Gd. LIAN
Directeur - Propriétaire
HAIG BALIAN

Գ. ՏԱՐԻ — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ — Թիւ 266

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԴԱՐՁԵԱԼ ՄԵՐ ԲԵԿՈՐՆԵՐԸ

Այլեւ բոլոր կասկածները փարատած են և յայտնի եղած է որ Քէմալական կառավարութիւնը վճռապէս որոշած է իր երկրէն վտարել ցիր ու ցան հայերը։ Վերջերս Պոլիսէն եկող երկու վրդ. անձի և ծանօթ ազգայիններ կը տեղեկացնեն որ կառավարութիւնը սկսած է հայերու հանդէպ ոչ-բարեկամական ընթացք մը ունենալ և տնտեսական արգելքներ յարուցանել։

Ճիշդ է նաև որ Թիւրքիա գտնուող բոլոր հայերն ալ ահ ու սարսափի մէջ են և կը փափաքին օր առաջ դուրս գալ այդ դժոխքէն։ Անատոլուի մէջ ցրուած հայերը տեսակն և երկարատեւ հոգեբքի մէջ են։ Նիւթապէս արդէն վճռացած, անոնք բարոյապէս ալ կը զուգնափոխուին և ամբողջ հոգիով կը ցանկան փոխադրուիլ արտասահման։

Կարելի չէ չի յուզուիլ և ակռաները չի կճռտացնել, լսելով վտարուած գաղթականներու տուած տեղեկութիւնները։ Անիծեալ Թշնամին հայկական ամէն յիշատակ բնաջինջ ընելէ և քար քարի վրայ չէ ձգելէ վերջ, ջարդուած ու տարագրուած բազմութիւններուն վերջին մնացորդներն ալ արմատախիլ ընելու և ըստանդնոյ առաջնորդելու կը ջանայ։ Ցիւրք ու թիւրք պէյեր և աղաներ բռնի կը յափշտակեն մեր կոյսերը և կ'արգելափակեն արէմներուն մէջ։ Ինչպէ՞ս մոռնալ Հալէպի գաղթականին մէջ, երկու մայրերու աղիողորմ ճիչերն ու հեղեղանման արցունքները, որոնց հարազատները վերջին օրերուն բռնաբարուած և պահուած են թիւրք գաղթականներու կողմէ և ապարդիւն մնացած իրենց հղրանքներն ու պաղատանքները։

Ծոյլ և պղերգ թիւրքը իր անասնային բնազդը կը շարունակէ ամէն ազատութիւն ի գործ կը դնէ, մինչ անդին հայ աշխատաւորը իբրև ստրուկ և առուն վարձատրութեան կը հերկէ և կը ցանէ իր արտը։ Տարիներէ այսպէս գիւղերու մէջ քիւրտ և թիւրք գրաններու ծառաները դարձած և անոնց կամակատարները եղած են բեկորները, զրկուած են նիւթական բոլոր միջոցներէ և մի հայն չոր հայի մը համար կ'աշխատին օրն ի բուն։ Շատ բախտաւորներն են անոնք որոնք պատերազմի սկիզբէն ի վեր թիւրքերու քով աշխատելով և վերջին ծայր խնայողութեամբ կրցած են քանի մը հարիւր թրքական թղթոսկի աւելցնել, օրին մէկը դարձեալ վերադարձնելու համար։ Բախտաւորներ ըսինք, որովհետեւ արդիւ այդ քանի մը հարիւր ոսկիներու, անոնք կրցան դժոխքէն դուրս գալ։ Մինչ ատկէ զրկուածները դատապարտուած կը մնան գեռ Խարբերդ կամ Տիգրանակերտ՝ իւր թշուառութեան մէջ։ Վերջին հրդեհ Խարբերդէն եկող քանի մը փախստական հայեր չափազանց զրերգական կը ներկայացնեն Խարբերդ մնացած մօտ հազար հայերու վիճակը, որոնք քաղաքին մէջ արգելափակուած, ապրելու ոչ միջոց զրկուած են։

Իսկ արտասահման մեկնելու համար անհրաժեշտ է նիւթական կաշառք վճարել՝ զանազան ձեւերու տակ։ Եթէ դրամ չունիս դեռ կրնար մեկնիլ կառավարութեան արտօնութեամբ, իսկ փախստական ձեւով Համբոյ ելնելու համար ամէն վտանգ պէտք է նկատի ունենանք։

Ահա այս է իրական կացութիւնը մեր Թիւրքիա մնացած բեկորներուն, որոնց փրկութեան նուիրական գործը պէտք է զբաղեցնէ իւրաքանչիւր սրտաց հոյն ու կազմակերպութիւնը։ Տրամաբանութիւն է այլեւ կարծել որ մեր այդ բեկորները Թիւրքիա մնալով աւելի հանգիստ կրնան ըլլալ քան արտասահման։

Եւ Թիւրքիա մնացած մեր բեկորներու փրկութեան գործը պէտք է կազմակերպուի արտասահմանի մէջ և իսկոյն գործի պէտք է ձեռնարկուի։ Իսկ այդ կազմակերպութեան ձեւն ու եղանակը պէտք է խորհրդակցութեան նիւթ դառնայ նախ քան գործադրութիւնը, մեր քաղաքական ձեռնհաս ժարմիններու և անհատներու կողմէ։

Այլեւ ամենուն շատ որոշ պէտք է ըլլայ որ՝ Թիւրքիա մնացած մեր բոլոր ազգակիցներու փրկութեան համար անհրաժեշտ է անոնց հեռացումը Թիւրքիայէն։ Պոլսոյ մէջ ըլլայ թէ Անատոլուի մարզերը, կացութիւնը միևնոյնն է և վտանգը կ'սպառնայ բոլորին։ Ամէն ջանք և մտածում դատապարտուած է ապարդիւն մնալու և սահմանուած վտանգելու անոնց գոյութիւնը, եթէ զանոնք արտասահման փոխադրելու համար վճռական միջոցներ չի մտածենք։

Վաթսուն հազար հայութեան փրկութիւնն է խնդրոյ առարկան. երբ քանի մը հազարներու վրայ այնքան կը գուրգուրանք և մեր բոլորուկները կ'երկարենք, հապա որքա՞ն աւելի նախանձախնդրութեամբ և գուրգուրանքով պէտք է վերաբերինք 60000ի փրկութեան հանդէպ։

ԹԻՒՐՔԻԱՅԷՆ ՎՏԱՐՈՒԱԾՆԵՐՈՒ ՎԵՐՋԻՆ ԿԱՐԱՒԱՆԸ

ԱՆՆԿԱՐԱԳՐԵԼԻ ԹՇՈՒԱՌՈՒԹԻՒՆ

ՁԻՒՆԻՆ ՈՒ ՑՈՒՐՏԻՆ ԱՒԵՐՆԵՐԸ

Վերջին պահուն հեռագրով Հալէպէն մեզ կ'իմացնեն հետեւեալ սրտաճմլիկ լուրը.

Առնուած հաւաստի տեղեկութեան մը համաձայն Խարբերդ մնացած հայերէն վերջին կարաւան մը ևս ճամբայ ելած է դէպի Սիւրիական սահման, բայց ճամբան տեղացած սաստիկ ձիւնին ու ցուրտին պատճառաւ անհնարագրելի թշուառութեան և չարչարանքի մատնուած և կէս ճամբան մնացած է։ Դեռ անոնց իրական կացութեան և կորուստներուն մասին թէպէտ մանրամասն տեղեկութիւններ չեն հասած, բայց կ'ենթադրուի որ անսահման է զբաղդութիւնը։ Խարբերդէն վերջին հասնող քանի մը գաղթականներ արդէն կը պատմէին անանցանելի ձիւնի և ցուրտի մասին և կը նկարագրէին տիրող թշուառութիւնը՝ Խարբերդի գաղթականներուն մէջ։

Հասիչէ-Դամըշլը և շրջաններուն մէջ գտնուող հայերու իրական թիւը 2000 կը հաշուի։ Բոլորն ալ անհամբեր կ'սպասեն և իրենց յոյսերը դրած են ազգային իշխանութեանց վրայ։ Դեռ ոչ մէկ օգնութիւն հասած է անոնց և տեղաւորման գործը մնացած լոկ ծրագիր։ Ամենէն անհրաժեշտ և կարեւոր աշխատանքը հասնող գաղթականներու տեղաւորման գործն է, որուն շուրջ պէտք է սեւեռուին ամբողջ գաղութահայ հայեացքները։

Թիւրքիայէն Վտարուած Հայերու Իրական Կացութիւնը

ՅԱՐԴ 3000 ՀՈԳԻ ՀԱՍԱԾ

ՏԵՂԱՒՈՐՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊԷՏՔԸ

ԽՆԱՄԱՏԱՐԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆԸ ԿԸ ԳՈՐԾԷ

(Շար. նախորդ թիւէն եւ վերջ)

Այս առթիւ չենք կրնար մեր հիացումն ու երախտագիտութիւնը չի յայտնել Հասիչէ-Դամըշլը և շրջակայքերու ֆրանսական կառավարիչին ազնիւ վերաբերմունքին առթիւ, որ ամէն գիւրութիւն և օժանդակութիւն ցոյց տուած է գաղթականներու հանդէպ և իր բարեխնամ հովանաւորութեան ներքև պահած զանոնք։ Այս ազնիւ և վեհանձն ֆրանսացին դինուորական բժիշկին միջոցաւ պատուաստել տուած է նորատաս գաղթականները և խնամած անոնց հիւանդները։ Նեռանապէս չափազանց սիրալիր և անձնուէր վերաբերում մը ցոյց տուած է Հալէպի Բարձր Գոմիսէրութեան պատուիրակ Գ. Լավասթրը որ ամէն գիւրութիւն շնորհած է իրեն եղած դիմումներուն առթիւ։

Հալէպ եկող գաղթականներէն շատերը գաղթական կամ իրենց հայրենակիցներու և ծանօթներուն քով տեղաւորուած են և շուտով գործի լծուած. իսկ 350 հոգի տեղաւորուած են Իսատ փաշայի չէնքին մէջ, որ կը գտնուի հայկական նորաշէն դիւղն քիչ մը վեր։ Հոս գտնուողներու վիճակը բոլորովին հեռու է մխիթարական ըլլալէ։ 160 հոգիին խնամատարական մարմինն կողմէ ամէն օր ապուր կը և աւելի կարօտներուն նիւթական նպաստներ ալ կը յատկացուին, Բայց զբաղատաբար այդ միջոցները բաւական չեն դարմանելու թշուառութիւնը որ շատ տխուր վիճակ մը կը ներկայացնէ ներկայիս։ Նախ որ յիշեալ չէնքը չափազանց ազատ և հակառողջապահիկ է և վերջին ծայր վնասակար։ Շատեր հիւանդ պառկած են և հազիւ չորթը մէկ երկու անգամ բժիշկի այցելութիւնը կ'ընդունին։ Ասոնք անմիջական օժանդակութեան կարօտ են և պէտք է արժանանան ազգ պատկան մարմիններու լուրջ ուշադրութեան։ Ամենէն կենսականն ու անհրաժեշտը անոնց տեղաւորումն է, որովհետեւ ներկայ վիճակի և պայմաններու մէջ, կարգ մը անխուսափելի և տգեղ դէպքեր կրնան տեղի ունենալ։ Մութ և զարշահոտ սենեակներու մէջ 3-4 ընտանիքներ քով քովի խճողուած են և վերջին ծայր թշուառ վիճակ մը ունին։ մանաւանդ մաքրութիւնը բոլորովին բացակայ է այս չէնքին մէջ գտնուող գաղթականներէն։ Հիւանդները ևս մասնաւոր հոգածութեան առարկայ չեն եղած և կը մնան միևնոյն չէնքին և միևնոյն աղտոտութեանց մէջ։

Թէպէտ ասոնք ալ հայախօս են մեծ մասամբ, բայց մինչև 15 տարեկանները բացարձակապէս գրել կարդալ չեն գիտեր և դպրոց չեն տեսած։ Խնամատարական մարմինը պէտք չէ մոռնայ նաև այս դարագան որ մեզի համար նոյնչափ կարեւոր է։

Այժմ Հալէպի մէջ նորատաս գաղթականներու պատսպարման աշխատանքով զբաղող մարմինը վեհափառի կողմէ և իր նախագահութեամբ կազմուած խնամատարական մարմինն է որ կազմուած է կարող և օգտակար անձնաւորութիւններէ և որոնք լծուած են արդէն գործի։ Խնամատարական մարմինի անդամները վայելելով հանդերձ ամբողջ Հալէպահայութեան վստահութիւնն ու համակրանքը, շնորհիւ իրենց պաշտօնական շրջանակներու մէջ ունեցած ազդեցութեան, մեծապէս կրնան օգտակար ըլլալ մեր աղէտեալ հայրենակիցներուն և կրնան, շուտափոյթ կարգադրութիւններ ընել՝ կարելի եղածին չափով շուտ տեղաւորելու և հոգին կապելու համար զանոնք։ Արդէն խնամատարական մարմինը ձեռնարկած է կարդ մը կարեւոր աշխատանքներու և դիմումներ կը կատարէ պաշտօնական շրջանակներու մօտ։

Բայց մէկ պարագայ միայն որոշ պէտք է ըլլայ որ ամէն բան օտարներուն վստահիլ և ապաւել անոնց ձեռնարկները, կը նշանակէ տարի մը պատսպարելու և կերակրելու հոգը ստանձնել այս գաղթականներուն։ Ամէն կարգադրութիւն կարելի եղածին չափ արագ և անմիջական պէտք է ըլլայ, Խնամատարական մարմինը պէտք է տեղւոյն վրայ շատ հետաքննին քննութիւն մը կատարէ և ընդարձակ յատակագիծը պատրաստէ այն հոգերուն, որոնք կրնան տրամադրուիլ գաղթականներուն՝ Հասիչէ և Դամըշլի շրջաններուն մէջ։ Պէտք է չափազանց զգոյշ ըլլալ որ ընտրուած շրջանները զերծ ըլլան մալարիկ մժեղներէ, որովհետեւ կը տեսնենք որ այդ շրջաններու մէջ բազմաթիւ մալարիկ կեդրոններ կան։ Իսկ միւս կողմէ դիմումներ պէտք է կատարուին Բարեգործականին և արտասահմանի մեր ունեւոր ազգայիններուն՝ հայթայթելու համար կարեւոր գումար մը, տեղաւորման ծրագրին յաջողութեանը համար։ Վստահ ենք որ հովանաւոր և տեղական կառավարութիւնները կը տրամադրեն իւրաքանչիւրին բաւականաչափ հող, մեզի կը մնայ հոգալ անոնց ծախքերը։

* * *

Նորատաս գաղթականները առանց բացառութեան գոհ են իրենց Թիւրքիայէն հեռանալէն և կը հաւատան որ շուտով պիտի հասնին նաև նոր գաղթականներ։ Թիւրք և քիւրտ յարաբերութիւններու մասին խօսելով, անոնք կը յայտնեն որ այս երկու տարրերը իրար բացարձակապէս չեն սիրեր, բայց իրարմէ ալ շատ կը վախնան։ Մանաւանդ քիւրտերը կիսանկախ վիճակ մը ունին և շարունակ տեղի կ'ունենան աւազակային դէպքեր։ Հայերու տեղահանութեան հրահանգին այնքան յանկարծական գործադրութիւը կը նկատեն քիւրտ պէյերու և աւազակներու միջամտութեան տուիթ չի տալու մասնակցութեան արդիւնքը։ Իսկ թիւրքը ժողովուրդը վերջին ծայր տառապեալ և կառավարութեան հանդէպ, բայց կախաղանի ստուերը միշտ աչքին առջեւն է և այդ սարսափով ստրկօրէն կը հնազանդի տրուած հրամաններուն։

ԱԼԷՔՍԱՆԴՐԷԹԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Այս պզտիկ քաղաքը, որուն բնակչութեան մեծամասնութիւնը կը բաղկանայ հայերէ, դժբաղդաբարձրափոփոխանց անմխիթարական ազգային կեանք մը ունի և կենդանութեան ոեւէ նշոյլ չի ցուցներ։ Ամենէն ցաւալի և յուսահատական պարագան ազգային վարժարանի ներկայացուցած վիճակն է, որ հակառակ տեղւոյն ստուարաթիւ հայութեան, հազիւ 200 աշակերտութիւն կը հաշուէ (մանկապարտէզով միասին) և որուն կրթական մակարդակն ալ շատ հեռու է մխիթարական ըլլալէ։ Այստարի թէպէտ արտակարգ ճիգ կը թափուի բարձրացնելու համար վարժարանի մակարդակը, բայց ի դուր։ Հ. Բ. Ը. Միութեան Նուպարեան վարժարանն է որ 300ի մօտ աշակերտութիւն ունի և շնորհիւ Բարեգործականի նիւթական օժանդակութեան տարիներէ ի վեր կանոնաւորապէս կը շարունակուի։

Ամէն պարագայի տակ սակայն, այս երկու վարժարաններու աշակերտութեան ընդհանուր թիւը բացարձակապէս անբաւական է, որովհետեւ դեռ հարիւրաւոր պատանիներ անուս կը մնան կամ օտար վարժարաններ կը յաճախեն, շատ անգամ կորսցնելով իրենց ազգային դիմագիծը։ Որքա՞ն դատապարտելի և անտարեալի է Ալէքսանդրէթի մեր ազգայիններուն այս անտարբեր ընթացքը, որու հետեւանքով ուծացման կ'ենթարկուին մեր պատանիներն ու երիտասարդները։ Այսօր Սիւրիոյ և Լիբանանի ամենայեռուն գիւղին մէջ իսկ, ուր 5-10 տուն հայ գաղթականներ հաստատուած են, անմիջապէս ձեռնարկած են տառնին վարժարան և եկեղեցի հաստատելու և հոգալու մտաւոր և ազգային անունդը իրենց զաւակներուն։

Երկար տարիներ զրկուած մնալէ վերջ ազգային վերին ժարմինէ կամ թաղականութենէ մը, վերջերս միայն կ'երեւի սիրախնամ կազմած են ձեռնհաս ազգայիններէ բաղկացած թաղականութիւն մը, որ աւա՜ղ օգտակար արդիւնք մը չէ կրցած ստեղծել ներկայ տարուան համար։

Ուրեմն, Ալէքսանդրէթի կրթական տեսակէտով շատ յուսահատական կացութեան մը մէջ կը գտնուի։ Ազգային ընդհանուր Ապահովութեան կողմէ անոնք կը ձերբակալուին և դատարան կը յանձնուին, որպէս զի ուրանց պաշտօնական արտօնութեան սահմանը անցնողներ։ դատարանը 6 օր բանտարկութեան և կրկին սահմանէն արտաքսման որոշում կուտայ անոնց մասին։ Բանտարկութեան ժամանակամիջոցը լրանալէ յետոյ, անոնք ազատ արձակուցան, կատարուած դիմումներու և միջամտութեանց շնորհիւ։

Այս երկու երիտասարդները ճամբան կողոպտուած և անօթի ու մերկ վիճակի մէջ Ալէքսանդրէթ հասած են։ Անոնք բոլորովին մոռցած են իրենց մայրենի լեզուն և իրենց տէրերուն քով աշխատած են որպէս իսլամացածներ՝ փոխելով իրենց անունները։ Ըստ անոնց տրուած տեղեկութեանց դեռ Թիւրք գիւղերու մէջ կը գտնուին նաև ուրիշ երիտասարդներ, որոնք բաւորուելի պէս կ'աշխատցուին ազատց նիւթական վարձատրութեան և կ'ենթարկուին ծանր ճնշումներու և հալածանքներու։

* * *

Որբերու ընկերակցութեան տեղական մասնաճիւղը բաւական լաւ կազմակերպութիւն մը կրցած է յառաջացնել և իր շուրջ հաւաքել ստուարաթիւ երիտասարդութիւն մը։ Ունի իր առանձին սրահն ու ընթերցատունը, ուր կը յաճախեն իր երկսեռ անդամները և որոնց ծախքը կը հոգացուի Ամեր. Նը-պատակատոյցի կողմէ։

ԳԻՐՔԵՐ

Ցունանայ Տարեգիրք, Դ. տարի, հրատարակութիւն «Նոր Օր»ի, Աքէնֆ, 1930 Վերջին Բերդը, (Պատմական վէպ Սմբատ Բիւրատի, Տպ. Արարատ, Հալեպ 1929)

Ցունանայ Տարեգիրքը որ բնականոն աճումով մը իր չորրորդ տարին բոլորեց, չէ այն՝ ինչ որ ընդհանրապէս մեզ կը հրամցնեն տարեցոյց պիտակին տակ և որ զայն կրնանք պահել մեր սեղանին վրայ ամբողջ տարի մը։ Զայն կազմողները կարծես ամէն տարի «Նոր Օր» օրաթերթի մէկ բացառիկ թիւրն է որ լոյս կ'ընծայեն։ Այս կը հետևցուի գրքի բովանդակութենէն, վանդի ամենէն առաջ, գրական հաւաքածոյի մը երևոյթը ունի ան։ Գրականութեան և արուեստի տեսակէտով, հիւրընկալուած կտորներու որակը քանակէն շատ վար կը մնայ։ Գրութիւններ կան հոն, ստորագրուած շատ յաճախ տիտղոսաւոր գրագէտներու կողմէ, որոնք օրաթերթերու պարայ սիւնակներն իսկ լեցնելու արժէքը չունին։ Չի՛ կարծուիր որ մեր գրողները, եթէ քիչ մը դժուարաճաճ ոգիով մտնեն իրենց գործերուն, աւելի մեծ և օգտակար ծառայութիւն մատուցած պիտի ըլլան մեր գրականութեան։

«Ցունանայ Տարեգիրք»ը կը բաղկանայ հին հելլէն գրականութեան վարպետներուն մասին ուսումնասիրութենէ մը, գրական կտորներէ՝ ինքնագիր և թարգմանական և ուսումնասիրութիւններէ գրական դէմքերու, արուեստագէտներու և գաղութներու մասին։

Պ. Տիրան Ալիքսանեան, 50 էջերու մէջ կը ներկայացնէ հին հելլէն գրականութեան տիտանները և կտորներ կուտայ անոնց երկերէն։ Իբրև նպատակ, այս ձեռնարկը ամէն գովեստի արժանի է։ Այս պահուս, երբ շատ քիչեր են որ առիթ և միջոց ունին ծանօթանալու այնպէս ինչպէս որ պէտք է, հայ և օտար հին գրականութիւններուն, այս ուսումնասիրութիւնը օգտակար ծառայութիւններ կրնայ մատուցանել այն կիսատաչ սերունդին որ իր մտաւոր սնունդը օրաթերթերու նիւար ու տժգոյն սիւնակներէն կը քաղէ։ Իբրև ձեռք երուած յաջողութիւն, ան թերի է։ Տիրան Ալիքսանեան, կը թուի թէ չէ տիրացեր իր գործածած հայերէնին։ Ասկէ զատ, իրեն կը պակսի նիւթը սիրցնելու, գեղեցիկը գտնելու և արժէքներու խորը թափանցելու ոգին։

Գրական բաժինը կը բացուի Գրականութեան համար վերնագիրը կրող փորձով (essai) մը, ուր Ց. Օշական կը զանազանէ խորութիւնը վթութենեն որ մտքի կազմական թերութիւն մըն է, ընախօսական կալուածէն դիտուած որոշ հիւանդութիւն մը։ Ցետոյ խորութիւնը ըզգացական և մտածական տարբեր ու իրար լրացնող մարզերուն մէջ ընդարձակելով. կ'եզրակացնէ որ մենք ժուռ, խոր գրագէտ չունինք, չենք ունեցած։

Հրատարակուած քսանէ աւելի նորավէպերուն, պատմուածքներուն և հէքեաթներուն մէջ չկայ հատ մը որ Զօհրապի մը կամ Զարգարեանի մը, ստեղծագործութեան գեղեցկութիւնը, կառուցումի զօրութիւնը ոճի ճկունութիւնը և արուեստի բարձրութիւնը ունենայ։ Այսպէս Ց. Ֆրէնկեանի Դիմագիծը խորագրով պատմուածքը, որ տարեցոյցի լաւագոյններէն է եթէ ոչ լաւագոյնը, կը տառապի կառուցումի տրկարութենէ, և լեզուի աղքատութենէ, բայց որ ներշնչումով և խանդով գրուած ըլլալու առաւելութիւնն ունի։

Տիգրան Փիրանեան, իր Տապանաքիւ պատմուածքով, Համատեղի հետքերուն վրայէն, կը մտնէ ներս հայ գիւղէն։ Լոյսին հանուած իր տիպերը նկարուած ըլլալէ աւելի լուսանկարուած ըլլալու երևոյթը ունին։

Վահէ Հայկի Կոյր թռչնիկը, պատելով հանդերձ Հէքեաթի անուշութիւնը, կը մնայ գրքունակ։

Սօս Վանի, երանգով և երաժշտութեամբ կուտայ ծփացող պատկերներ առանց յոյզի և կեանքի։

Վ. Վալադեան, առանց երևակայութեան և առանց ներշնչումի գրուած Կեանքի մի կտոր թոյլ պատմուածքով ո՛չ միայն տաղանդաւոր, այլ հասարակ վիպասանի մը չնորհն անգամ ցոյց չտար։

Տարեգիրքի քերթողական բաժինն ևս շատ բախտաւոր չէ։ Առանձնապէս հետաքրքրական են և յաջող Վահան Մալէզեանի Ոսնաֆայը, Հրանդ Նազարեանցի Կարոտը և Արեւելեր, մեր հոգին... Կ. Էօքզիզեանի Խաբուած սէր. Ց. Ս. Լեոնեանի Կոյս եւ կիթառ, և Զարեհ Գլպուլի Վաղուան հատարը և Ընտանիք։ Լեոն Էսատանեանի և Եդուարդ Գոյանճեանի ոտանաւորները զուրկ են քերթողական արժէքներէ և չունին սրտի խօսելու ուժը։

Տարեգիրքին մէջ կան անտիպ քերթուածներ՝ Եղիա Տէմիրճիպաշեանէն, Կորիւն Մկրտիչեանէն, Հերանոյշ Արշակեանէն ու Պետրոս Դուրեանէն և արձակ էջեր՝ Ց. Ալիքարէն, Երուանդ Օտեանէն և Հերանոյշ Արշակեանէն. զորոնք առանց վարանումի կրնային իրենց գտնուած տեղը թողուլ, վասնզի ոչ մէկ բան չեն կրնար աւելցնել անոնց հեղինակներուն արժանիքին վրայ։

Թարգմանական բաժնին մէջ ուրախութեամբ յիշելու արժանի է Վիքթոր Հիւկոյի Տղան, զոր գեղեցկօրէն թարգմաներ է Եղիշէ Արք. Դուրեան։

Պարագայ մը որ աչքի կը զարնէ տարեգիրքին մէջ է՝ ուղղագրական սխալներու չափազանց առատութիւնը։ Տառասխալներ կան որոնք գրաշարներու և սրբագրողներու արդիւնքն են և ուրիշներ որոնք հեղինակներէն կուգան և կը վրիպին զարձեալ ոչ ճարտար սրբագրիչի ուշադրութենէն։ Առաջինները ներելի են, զի միջակ զարգացումով օժտուած բայց ուշիմ ընթերցողը գիւրաւ կրնայ զանոնք շտկել, բայց վերջինները անխոյլատրելի են, որովհետև ուղղագրական ոճիրներ կրնան գործել տալ հասարակ ուղղներուն։

* * *

Ամէն ազգի ինչպէս նաև մեր մէջ, գտնուեր են հեղինակներ, որոնք ազգային պատմութենէն յատկանշական դրուագներ վերցնելով, երևակայութեան սիւնին փարած, զանոնք երանգաւորելով և խոշորցնելով կամ պարզաբանելով և պզտիկցնելով, ըստ ժողովուրդին հոգեկան պահանջներուն, փորձեր են տալ գրական երկեր։ Անոնց յաջողութիւնը իրենց մտքի զարգացումին և արուեստի մասին իրենց ունեցած ըմբռնումին համեմատ կ'ընթանայ։ Սմբատ Բիւրատ մէկն է անոնցմէ։ Իր գրական ճաշակն ու արուեստի ըմբռնումները շատ նախնական են։ Իր լեզուն շատ հասարակ է ու անխնամ և կատարելագործումի ոչ մէկ ճիգ չցայտնէր։ Իր Վերջին Բերդը, Լեոն Ե.ի ժամանակաշրջանի Կիլիկիոյ ազգային կեանքի մէկ տխուր պատկերը կը ներկայացնէ։ Այս, ինչպէս նաև իր միւս բոլոր գործերը, իրեն կ'ապահովեն շատ արտադրողի մը տժգոյն համբաւը։ Արդեօք ի՞նչն ալ ունէր այս գիտակցութիւնը։ Արդարև ողբացեալ Միքայէլ Շամտանճեան կը պատմէր որ օր մը երբ Երուանդ Օտեան, Սմբատ Բիւրատի գիտել կուտայ թէ ոչինչ չէ գրեր որ գրական գործ մը ըլլալու արժանիքը ունենայ, ան խորհրդաւոր ժպիտով մը կ'ըսէ.

— Զա՛նգ, ես քեզ գրքերուս դէզին տակ կը ճղմեմ։

Ներսէս Քիւրեղեան

ՏԱՆՏԻԿԻՆ ՄԱՐԴԸ

Նախագահ Լուսէթի մայրը ինք անձամբ կ'ելեր ընտանիքին պէտք եղած հացը։

Կը պատմեն թէ՝ օր մը Էմիլ Լուսէթը, երբ տակաւին Ներքին Գործոց Նախարար էր, Մարսօն վերադառնալով իր մայրը դտաւ խմորի տաշտին առջեւը...

—Ինձ օգնելու համար ճի՛շտ ատենին հասար, վրայ բերաւ իր մայրը։

Նախարարը անմիջապէս հանելով իր վերարկուն, սօթթեց իր թեւերը, եւ գործի լծուեցաւ իր ձեռքով եփելով մօրը շաղուած խմորը։

Ու երբ վերջացուցեց իր աշխատանքը, մօրը դառնալով ժպտադէմ ըսաւ.

—Կը տեսնե՞ս որ ես ալ իրական «տանտիկին» մարդ մըն եմ։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԲՐՈՆԻԿ

ՎԱՐԴԱՐԱՆԸ

(Թատերախաղ՝ չորս արարով Անտրէ Պիսոնի)

Պ. Անտրէ Պիսոնի Վարդարանը զոր Հայ Դեղարուեստասէր Միութիւնը ներկայացուց Կիրակի երեկոյ, Թատրոն Քրիսթալի մէջ, ընտրեալ հանդիսականութեան մը ներկայութեան իր նիւթին, իրմէ ցայտող խռովիչ ու յուզող գեղեցկութեան և մանաւանդ յաջող բեմադրութեան շնորհիւ մեծ բնդունելութիւն գտաւ հասարակութեան մօտ։ Միութեան դոյութիւնը արդարացուց և փառքի դափնի մը դրաւ անոր գլխուն։

Այս թատերախաղը զոր Պ. Միհրան Տամատեան թարգմանեց պարզ գունագեղ, նուրբ և միւնոյն ատեն զօրաւոր հայերէնով մը, Անտրէ Պիսոն՝ որդին նշանաւոր թատերագիր և «Անյայտ կին»ի հեղինակ Այէքսանտր Պիսոնի, վերցուցած է Տիկին Ֆլորանս Պարքէյի վէպէն, որ ժամանակ մը մեծ աղմուկ հանեց անցեալ երկիրներուն մէջ և որ մինչև հիմա կը շարունակէ ունենալ բազմաթիւ ընթերցողներ։

Թատերախաղը յուզող, զգայուն և վիպային սիրոյ պատմութիւն մըն է որ երբեմն կը լուսաւորուի հետաքրքրական և զուարճալի անձերով։ Գործողութիւնը տեղի կունենայ լոնտոնեան բարձր շրջանակի մը մէջ։ Հերոսուհին՝ Ժան, ազնուասիրտ և նրբանոգի օրիորդ մը, իր սեռին յատուկ երկիւղով մը կը մերժէ ըլլալ բոլորին սքանչացումին առարկան զարձած երիտասարդ նրկարիչի մը՝ Ժէրարի կինը, բայց վերջապէս կը յաժարի, փախուստէ մը յետոյ որ նիւթն իսկ է, երբ ահռելի արկած մը երիտասարդին աչքերուն լոյսը կը խլէ։

Վէպը, թատերգութեան վերածելու համար, խոր փոփոխութիւններու ենթարկուած է։ Պ. Անտրէ Պիսոն առաջին արարուածին մէջ, ստիպուեր է արագութեամբ խտացնել շարք մը հոգեկան վիճակներ, որոնք վէպին մէջ համբերութեամբ և զանգաղօրէն տարբալուծուեր են։ Ասկէ զատ ան հիմնապէս փոխեր է բուն պատճառը որուն համար Ժան կը տատամսի ամուսնանալ Ժէրարի հետ։ Վէպին մէջ Ժան տգեղ է։ Ասիկա պարագայ մըն է որ գիւրին չէ իրագործել բեմին վրայ, վասնզի տգեղ կամ մասնաւորաբար տգեղցած դերասանուհի մը, տարակուսելի է որ յաջողի շահիլ հասարակութեան համակրութիւնը։ Պ. Անտրէ Պիսոն Ժանի զոհաբերումին տուեր է ուրիշ աւելի հաւանական պատճառ մը՝ տարիքի անհամեմատութիւնը։ Ժէրարէն շատ աւելի տարիքոտ ըլլալով Ժան կը վախնայ պառաւ կին մը ըլլալ և կը հրաժարի իր երջանկութենէն։ Եւ իր սրտին ձայնը կը լսէ միայն այն ատեն երբ վստահ կ'ըլլայ թէ Ժէրարի աչքերը իր ֆիզիկական անկումը չտեսնելով, պիտի պահեն յիշողութեան անջնջելի պատկերը։

Թատերախաղը վարպետ գրիչի մը պտուղն է, նուրբ զգայնութիւն մը, իմաստասիրական խորհուրդով օծուն, կը ցայտէ անկէ և կը հմայէ հանդիսականները։ Զորրորդ պատկերը ծայրահեղորէն յուզիչ է ու գեղեցիկ։ Մարդ իսկապէս կ'զգացուի տեսնելով որ անկեղծ սէր մը կը թափսի կոյրի մը շուրջ, առանց ինքզինքը յայտնել համարձակելու։ Ժէրար կը խոստովանի Ժանի, կարծելով որ ուրիշի մը կը խօսի, իր յարատեւող սէրը։ Ժան զայն լսելէ յետոյ երկչոտ հրճուանքով մը, վերջապէս կ'երդէ Վարդարանը և կը յայտնէ իր ցանկալի ներկայութիւնը։

* * *

Վարդարանի բեմադրութիւնը կատարուեցաւ խնամքով։ Ներկայացնալի տեսարաններ և երաժշտութիւն ստեղծեցին ներդաշնակ մթնոլորտ մը։

Տիկ. Շարլ Իփէկեան, զոր ծափահարելու առաջին առիթը ունեցանք, Ժանի դերով գեղեցիկ յայտնութիւն մը եղաւ։ Պարզութեամբ և խանդով, ան արտայայտեց նուրբ և սիրող հոգիի մը ներքին շարժումները, երկիւղներն ու խոր և յուզող խանդաղատանքը։

Պ. Տիրան Աճէմեան տպաւորող և հետաքրքրական նկարիչ մը եղաւ։ Իր խաղարկութեան մէջ կայ ինքնատպութիւն, բնականութիւն, հրապոյր, երազ և թոիչք։

Այս երկու գլխաւոր դերատարներու կողքին, Պ. Աբովեան, խանդոտ Տօքթ. Պրանտի դերը խաղաց վարպետօրէն։ Տօքթ. Վահրամ Փոթուքեան, հանգրիլի Տքթ. Մաքէնզի մը, Տօքթ. Դ. Վարդապետեան, քիչ մը ճնկոր և զուարթաբարոյ դուքս մը։ Տիկ. Լուսի Փոթուքեան, տարօրինակ գքսուհիի դերով, Օր. Բ. Զալլաղեան ամերիկացի սիրուն աղջկայ դերով, Օր. Ն. Տաժատեան, Տիկ. Ծառամանեան իբրև չնորհալի հիւանդապահուհի, և ուրիշներ յաջողեցան պահել խաղին անսամպլը։

Օր. Զեփիւռ Ապէլի երգած Վարդարանը գրաւիչ էր։ Շնորհալի օրիորդին ձայնը ունի հմայելու թաքուն արժէքը։ Կը մնայ զայն երևան հանել համբերատար և կանոնաւոր ճիգով մը։

Ներսէս Քիւրեղեան

Այս թատերախաղը առաջին անգամն է որ կը ներկայացուի հայկական բեմի մը վրայ։ Ն. Ք.

ԱԶԴ

Ազգ. Իշխանութեան կողմէ ի նպաստ Հալէպի աղէտեալներու կատարուած հանգանակութեանց հաշուետուութիւնը, որ ներկայ թիւով պիտի հրատարակէինք յետաձգած ենք վերջին պահուն գրաշարական արկածով մը դիրերը թափած ըլլալուն։

ԱՇԽԱՐՀԷ ԱՇԽԱՐՀ

ՌՈՒՍԻԱ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՑԻՆ ՑԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ՝ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏ

Միս Այտա Վէրա Սայմընթ ականաւոր գրօսաշրջիկ եւ գրագէտ որ Սովիէթ երկիրները այցելութենէ մը նոր վերադարձած է, Պոլսոյ թերթին իր մէկ բանախօսութեան ընթացքին, յայտարարեց որ «Ռուսիասպառազինեալ բանակատեղի մը է եւ այս տեսակէտով առաջին տեղը կը գրաւէ աշխարհի մէջ։ Սովիէթներու մեծայուն բանակին թիւը է ներկայիս 1,300,000։ Մրապիներ կը մշակուին, որով այս թիւը 3,000,000ի պիտի հասնի յառաջիկայ չորս տարուայ ընթացքի։ Իրենց նպատակէտն է համաշխարհային յեղափոխութիւն եւ Սովիէթներ վերջին անգամ պիտի ելլեն Միացեալ Նահանգաց դէմ։ Նոնք կ'ատեն թէ՛ Անգլիան եւ Ամերիկան։ Ապրուստի ազու

ԹԻՒՐՔԻԱՅԷՆ ՎՏԱՐՈՒԱԾ ԷՂԷՏԵՍԼԻՆԵՐՈՒ Ի ՆՊԱՍՏ ԶԱՓ. ՈՐԲ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Դ. ՅՈՒՆԿ

ԱՊԱՊՏԱՑԻ ԳԻՏՄԱԴՐԻ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐԻՆ

	Ս. Դ.
Ընդհ. Գումար	20450
Բ. Կոկոնեան	200
Արամ Օտեան	200
Արշաւիր Պաղտասարեան	150
Տէօվլէթ Տէօվլէթեան	250
Վահան Վարդանեան	150
Վահրամ Զօրբարեան	100
Թարուէիւն Սարաֆեան	100
Մի Ոմն	50
Պարսամ Տօնապետեան	150
Սերոբ Թովմասեան	75
Արտաշէս Մարկոսեան	50
Հայկազուն Յովսէփեան	50
Սուրէն Գարագիլեան	50
Թագւոր Պայրգեան	75
Արտաշէս Յովսէփեան	50
Արմենակ Ճրպլլակեան	50
Վահան Մշիկեան	50
Օննիկ Փափագեան	50
Կարապետ Թօփալեան	50
Ոսկան Պօյաճեան	50
Խաչիկ Մխճեան	50
Արամ Մելքոնեան	25
Լեոն Տէյիրմէնճեան	100
Օննիկ Տէր Աւետիսեան	100
Միհրան Տինկճեան	25
Մկրտիչ Նազարեան	50
Գամեր Տէր Վարդանեան	50
Մի Ոմն	50
Կարապետ Աղեքսանեան	50
Կարապետ Թաթուլեան	75
Փայլակ Ազապաշեան	50
Յովհաննէս Մինասեան	25
Աւետիս Ոսկանեան	50
Լորիս Մնձունեան	25
Գումար	22925

Շարունակելի

...ած է ամենուրեք։ Նաւապետը, ...որդութեան ժամին իր պատմու...ն մէջ ըսած է թէ ինք բաց...ւ վրայ, մրրիկներու եւ ու...ններու մէջտեղ, յանախ ծա...ի երկրնտրանքի մը առջեւ գրա...ցաւ, վտանգել իրեն յանձնը...գեղարուեստական անպին գան... եւ կամ անտեսել օգնութեան ...ար արկածեալ նաւերու կոչը։ ...ապետը ստիպուած է մեծ հոգ...նել, որպէսզի նաւուն ցնցումնե...ն եւ տատանումներէն չվնաս...ն գիւրաբեկ արձաններ ու ա...ներ, որոնք թանկագին հնու...նց մաս կը կազմէին եւ ա...ած Մնան նկարները, որոնց մէջ ...զտնուէին Ռաֆայէլի, Պոթի...ի եւ Թիթիանի պէս վարպետ...ու գործեր։ Այս պայմաններու...կ չդիմանալը մեծ դժուարութիւն...ով կրցած է ճամբայ կտրել, եւ ...բաքատութիւն մրն է, որ ան...նդ ու ապահով նաւահանգիստ ...ած է։

ՆԱՍՏԱՆ ԵՐԿՈՒ ՆՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐ ԿԸ ՇԻՆԷ

Յունաստան երկու նոր քա...ներ պիտի շինէ։ Միջազգային ...ով մը բացուելայ ասոնց յատա...ին եւ ուրիշ մանրամասնու...նց պատրաստութեան համար։ ...քաղաքները պիտի կոչուին ...ոնիա եւ Կէլիպոլու։ Այս նոր ...քաղաքներուն մէջ պիտի տեղա...ուին հազարաւոր յոյն երկրա...ցիներ, որոնք հետզհետէ պիտի ...ին Ռուսիայէ։ Յունաստան, ...արդէն գաղթականներու ծանր ...իր մը ունի, այս կերպով նոր ...ծանր հոգերու տակ ինկած է։

ԹԷՅ ՍԷՅԼԱՆ

ԹԱՆԿԱՆԱ

Ամենաբնիւր թէյ

Հոտաւէտ թէյ

Խնայողական թէյ

Աժան թէյ

Ցուռեցէք ամէն կողմ կապարեայ բաքէթներու մէջ։

Գործակալներ կ'ուզուի՝ Սիւրիոյ Կիլիկիոյ եւ Իրաքի համար։

Դիմել՝ Յ. ՓՈՐԱՈՒԴԵԱՆԻ

Բ. Բ. 427 Պէյրութ

Կարդացէ՛ք և Տարածեցէ՛ք

«ԱԶԴԱԿ»ը

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱԼԷՊԻ ԳԱՂԹԱԿԱՅԻՆԸ

Գաղթականաց խնամատարական Մարմնի Օժանդակ Յանձնախումբը կազմած է իր դիւանը հետեւեալ կերպով. Ատենապետ՝ պատուելի Շիրանեան, Ատենադպիր՝ Ս. Սելիան, Գանձապահ՝ Մ. Պասմաճեան, Հաշուակալ՝ Մ. Հէրարտեան։

Յանձնախումբը արդէն սկսած է գործի եւ առաջին հերթին ձեռնարկած է Հալէպ հասնող գաղթականներու նշգրիտ մէկ սրբագրումը կազմելու։ Իսաս փաշայի շէնքին գտնուող գաղթականներու հարանգրութիւններն կատարուած են, որս որուն 322 նորահասներ կը գտնուին հոն։ Դեկտ. 21էն ի վեր 300 փոխադրիկներու կերակուրի մատակարարութիւնը կը շարունակուի։ Որոշուած է իսկոյն ալ պատուաստել ծաղկախտի դէմ եւ օր առաջ պարպել Իսաս փաշայի շէնքը, երկու շէնքեր սակարկութեան տակ են արդէն։

Այս վերջին արձանագրութեանց ընթացքին յայտնի եղած է որ շատեր դեռ անպսակ ընտանիքներ կազմած են եւ իրենց զաւակներն ալ առանց մկրտութեան կը մնան։

Պէյրութէն եւ արտասահմանէն հասնող հագուստներու բաշխումը սկսած է։ Թէպէտ նորահաս գաղթականներու մեծամասնութիւնը երիտասարդներ կը բաղկանայ, սակայն եղանակի բերումով տիրող անգործութեան պատճառաւ օրապահիկ հայթայթելու անկարող վիճակի մէջ են։ Յանձնախումբը լրջօրէն կը հետաքրքրուի անոնց վիճակով։

Օժանդակ Յանձնախումբի հրաւէրով, Տօքթ. Ալբուլեանի բնակարանին մէջ, Հալէպի մէջ գործող օսար բարեսիրական ընկերութեանց ներկայացուցիչներ ժողով մը գումարելով, յետ խորհրդակցութեան որոշեցին որ նորեկ գաղթականներու բլլալիք բոլոր օժանդակութիւնները կատարուին Գաղթականաց Կեդր. Մարմնի միջոցաւ՝ ուեւէ խաչաձեւում չի յառաջացնելու համար։

Այս որոշումը կը գտնենք չափազանց գովելի, որովհետեւ այս ձեւով առաջիը առնուած կրլլայ յարանուանական ոեւէ չարաշանումի։

7 ԹՍԱԿ ՀՆԶ. ՈՍԿԻԻ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

«ԹՐԱՏ» ՊԱՆՔԱՑԻՆ ՄԷՋ

Երկուշաբթի, կէսօրին հետեւեալ բրատարժ գողութիւն մը կատարուած է Պէյրութի «Թրաս» պանքային մէջ։ Երբ դրամատան բոլոր պաշտօնեաները հաշի են գացած, նոյն հասատուրեան մէջ կարեւոր պաշտօն մը վարող պ. Պշարա Սագէր ուրիշ անձի մը ընկերակցութեամբ դրամատուն կուգայ եւ դռնապանի միջոցաւ տունեն կանչել կուտայ գանձապահը, ըսելով թէ՝ հասատուրեան համար խիստ շահաբեր եւ սի պոդական գործ մը բերած է։ Պշարայի ընկերացող անձը գանձապահին կը ներկայացնէ 36,000 տոլար արժէքով եւ Նիւ Եորքի մէկ դրամատէրին կողմէ ստորագրուած եւուրիշ կարգ մը վաւերականութիւններ ցոյց տուող չէք մը, զորս հսկայ զեղջով մը ծախել կ'ուզէր։ Գանձապահը կը վարանի վճարել, բայց Պ. Պշարայի պնդումներուն եւ համոզումներուն վրայ կը յօժարի եւ արկղին մէջ 7 քսակներուն մէջ պատրաստի եղող 3275 ճնչ. ոսկին կը զնէ կիշեին առջեւ։ Երկու երիտասարդներ դրամներ ստանալու պէս վայրկեանական դուրս կելլեն. գանձապահը կը նշմարէ որ քսակին մէկը կիշեին առջեւ մոռցուած է, կ'առնէ զայն ու կը փութայ անոնց հետեւիլ, որոնք օրօ մը նստած ճեռանալու վրայ էին։

Կասկածներ կը ծնին գանձապահի մտքին մէջ ու վեր ելլելով կրկին աչքէ կ'անցնէ չեքը ու սարսափով կը տեսնէ որ կեղծ է ան։ Անմիջապէս ահազանգը կը նշեցէ.կուգան մօտակայ հասատուրեան պաշտօնեաներ ու խանութպաններ։ Ոստիկանութեան ուր կը տրուի խնդիրը եւ նաեւ ինքնաշարժին բիւր, զոր դրացի առեւտրական մը ֆիսոնեմութիւնը ունեցած էր միտը պահելու։ Ժամ մը փնտռտուքներէ վերջ ինքնաշարժը կը ձերբակալուի։ Կը ձերբակալուի նաեւ Պ. Պշարա Սագէրը, որ անտարբեր կերպով եկած ու գրասենեակին առջեւ գործի սկսած էր։ Երկար ոստիկանական հարցումներէ յետոյ կարելի եղած է դրամը ձեռք անցնել Պշարայի մէկ բարեկամին տան պահարանին մէջ թաղցուած, որմէ կը պակսէր սակայն հինգ հարիւր դեղին։ Ոստիկանութեան ջանքերուն շնորհիւ կարելի եղած է տասներկու ժամուան ընթացքին ամբողջ գումարը վերագտնել ու իր տիրոջ վերադարձնել զայն։

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐ

Վաղը, կիրակի կէսօրէ վերջ տեղի պիտի ունենան հետեւեալ Ֆութպոլի մրցումները

Ա) Հ. Մ. Ը. Մ. (Ա. խումբ) ընդդէմ «Aiglon» արաբական խումբին։ Ժամը հիսս 3ին։ Հ. Մ. Ը. Մ.ի դաշտին վրայ։

Բ) Հ. Մ. Ը. Մ. (պահեստի խումբ) ընդդէմ Renaissance Sportive(Les-Onzes) ի. ժամը 2ին, վերջնոյն դաշտին մէջ։

Կը հրաւիրուի Պէյրութահայութիւնը ներկայ գտնուիլ։

ԱՆՀԱՒԱՏԱՐԻՄ ԱՄՈՒՍԻՆԸ

Մայրաքաղաք Ապոլիոլ Համիտ Տաուք ոստիկանութեան մօտ բողոք բացած է իր կնոջ Հինտէի դէմ, որը լքած է ամուսնական տունը իր հետ տանելով 45 սուրիական, 2 դեղին ոսկի եւ սենեակին կտրգ մը առարկաներ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԱՅ ԱՂՋԻԿ ՄԸ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՓՈՐՁԷ

Կիրակի կէսօրէ վերջ Անտա Դարիպեան անուն հանրատան աղջիկ մը, որ Ապոլիոլ Ռամման Թապպայի հետ կը գտնուէր Ռասպէյրութի Աղաւնիներու Ժայռ կոչուած վայրը, վէճի բռնուելով իր ընկերակցին հետ խոյացաւ դէպի ծով ու ինքզինքը արդէն վար նետելու վրայ էր, երբ իր ընկերը ոստիկանները բռնեցին զինքը։

Վիճաբանող այս զոյգը բանտարկուած են հանրային վայրերու վրայ տգեղ դէպքեր յառաջացնելուն համար։

ՁԻՆՈՒՈՐԻ ՄԸ ԴԻՍԿԸ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ

Ոստիկան-զօրաց հրամանատարութիւնը տեղեկացուցած է որ Ֆրանսական բանակին զինուորի մը դիակը գտնուած է Ռաշաեայի մէջ։

«ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՓԱՇԱ»

Փետրուար 8ին. դերասան Պ. Բ. Աբովեանի կողմէ պիտի ներկայացուի «Անդրանիկ Փաշա» թատերական ներկայացումը։ Այս ժամանակէ մը իվեր Պէյրութահայութեան մէջ մեծ հետաքրքրութեամբ կը սպասուէր։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Լիբանանի Հայոց Առաջնորդարանս իր շնորհակալութիւններ կը յայտնէ Պ. Ստեփան Ժագի, որ ի յիշատակ հանգուցեալ Տօքթ. Յ. Պեսրոսեանի ելեմտականութեամբ լուսաբարդեց Պէյրութի Ս. Նշան եկեղեցին։

Նոր տարուայ և Ս. Ծնունդի առթիւ Ազգային Առաջնորդարան շնորհաւորական այցելութեան եկած են.

Նախկին վարչապետ Հապիպ փաշա Սաատ, երեսփոխանք՝ հայազգի Ատալլա Իսպէ, Օմար Տավուկ, Պէյրութի կառավարիչ Սէլիմ Թագրա, Ամեր. Համալսարանի նախագահ Տօքթ. Տաճ, ամերիկեան միսիոն, հայ կաթոլիկ, սիւրիանի կաթոլիկ եւ մարոնիթներու Արքեպիսկոպոսները, հայ բողոք. հովիւներ, Պէյրութի միւֆթին երկու հետեւորդներով, հրեայ խախամապետը իր հետեւորդով, Տօքթ. Բունցէր, վարչական, տնտեսական եւ ուսումնական խորհրդոյ անդամներ, եկեղեցիներու թաղխորհուրդներ եկեղեցասիրաց ակումբներ Միութեան եւ Մայրենիի Տիկնանց Յանձնախումբ եւ կարգ մը ազգայիններ, Ս. Նշանի եւ Ս. Խաչի Ուսուցչական կազմեր։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹ, 17 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1930

Եգիպտական ոսկի ս. դ.	[illegible]
Սթերլին	617
Տօլար	126,50
Օսմ. հնչ. ոսկի	550
Ֆրանս. » »	478
անգլ. » »	614
Թրքական թղթ	60
» Գ. Օ.	140
» արծաթ մէճիտ	43
Սուրիական ոսկեդրամ	18.19
1886 Գր. Ֆօնս. ս. դրմ.	20,50
» 1903 »	14,75
» 1911 »	14 50
Սէֆերեան եղբարք, Թէլէֆօն	20—25

ՈՐԲ. ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Գիշերային վարժարանի դասաւանդութիւններ, ժամը 7,30—9,30

1.— Որբ. Ընդհ. Միութեան ակումբին մէջ, Երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ ուրբաթ օրեր։

2.— Գ.զգ. վարժարան հայամ. երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ։

3 — Պասատ, արհեստաւոր Խոյս ակումբ. երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ։

4.— Էրէրֆիլի Արհեստաւորաց ակումբ. Երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ ուրբաթ։

Կը դասաւանդուին հայերէն, արաբերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն, թուաբանութիւն եւ գեղագրեանու յատուկ ձեւագիտութեան դասեր։

Որբուհիներու յատուկ ձեւագիտութեան դասեր։ Գ.մէն Երեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրեր ժամը 5,30ին։

Յունվ. 19 կիրակի Լէսօրէ առաջ ժամը 10ին, բոլոր յանձնախումբերու վարչութիւնները խորհրդակցութեան կը հրաւիրուին։

Յունվ. 19 կէսօրէ վերջ ժամը 3ին տեղի կ'ունենայ գրական ասուլիս, մասնակցութեամբ կարող բնակիչներու, նիւթ ունենալով «Գրիգոր Զօհրապի գրական գործունէութիւնը»։ Ճոխ յայտագիր, ամէն ոք կը հրաւիրուի ներկայ գտնուիլ։

Նուագախումբի փորձեր

Երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ ուրբաթ իրիկուններ ժամը 7,30—9,30. Որբ. Ընդհ Միութեան ակումբին մէջ։ Պատրաստ է մասնակցելու բոլոր ազգային եւ օսար ձեռնարկներու, եթէ ուրախ մը առաջ պայմանաւորուին իր հետ։

Գրադարանը կը բացուի

Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2—5, Չորեքշաբթի իրիկունը ժամը 8—9, Որբ. Ընդհ Միութեան Երեքշաբթուրբաթամբ օժտուած սրահը վարձու կը տրուի մասնաւոր պայմաններով։ Որբուհիներու յատուկ հաւաքոյթներ ու գործունէութիւններ կ'ակսին, ուստի բոլոր որբուհիները կը հրաւիրուին ամէն կիրակի կէսօրէ վերջ հաւաքուիլ Միութեան ակումբը։

Վարչութիւն

Որբ. Ընդհ. Միութեան

ԱՐՀԵՍՏ ԹԷ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏ

Տասն եւ վեց երկար տարիներու փորձառութեամբ, հաստատուած կրնամ վկայել թէ՝ գեղեցկութեան ուսխատանքին նուիրուող հմուտ ատիրիչ մը իր արհեստը կրնայ հաւատարիմութեամբ գործադրուեցնել։

Պիտի համոզուիք դուք այս տեսութեան, երբ դիմէք կարգած մազ մը, որուն վրայ ուսխատանքի հեռին իսկ չի պիտի կրնամ զգենլ, որովհետեւ վարպետ ձեռք մը զայն բնականին չափ գեղեցիկ վիճակի մը դրած է։ Աւելի պիտի համոզուիք երբ տեսնէք ատիրուած վիզ մը, որ այնքան յարմարած է անհատի դիմագծին՝ արհեստը վերածելով արուեստի։

Մանաւանդ իգական սեռը, որ աւելի նախանձ խնդիր է եւ նրբանուակ ըստ պիտի համոզուի որ ատիրիչը արհեստաւոր մը չէ, այլ արուեստագէտ մը։

Ուրեմն երբ կ'ուզէք վայելել այս առաւելութիւնները, դիմեցէք Սուզ Պէգիրկան, Պ. Մամբրէ Հիսարեանի խանութին դիմաց «Սայօն Շահենց», Մովսէս Պէյեխանի մէջ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՊՍՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՃՐԳՆԱԼԻՈՐԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՊԱՊ-ԻՏՐԻՍ

Պէյրութի մէջ եւրոպական ճաշակով և իր տեսակներով զերազանց-օրէն ատ մրցելի միակ հայ նպարավաճառատունը, որ ունի ձոխ մթերք եւրոպացիէն մասնաւոր բերուած՝

ԼԻԳԷՕՐՆԵՐՈՒ
ՇՈՒՐՊԱՆԵՐՈՒ (Մասօն, Ամոր, Նէսլէ, Քայլէ եւայլն)
ՊՕՆՊՕՆՆԵՐՈՒ
ՔՕՆՍԷՐՎՆԵՐՈՒ
ՔՕՆՖԻԹԻՐՆԵՐՈՒ
ԸՄՊԵԼԻՆԵՐՈՒ
ՄԱՔԱՐՕՆԻ
ՋԻԹԱՊՏՈՒՂՆԵՐ

Անգլիական և Զուեցերիական ամէն տեսակ պիսքուիթներու և փոքրատեսակ և մեծատեսակ սեղական ամենաբնութիւն ուսուստեղէններու։ ՊԱՆԻՐ (Պոյտական ճերմակ և Պուլկարական), ԴԻՄԱՍԿՈՍԻ ԹԱՐՄ ԿԱՐԱԳ, ՔՐԷՄ, ԱՊՈԼԻՈՏ (մասնաւոր պատրաստուած)։

Ճրագնաւորեան եղբարներու փուսին պատրաստած հացերը արդէն ծանօթ են բոլորին. կը պատրաստեն նաեւ երեկոյթներու համար մասնաւոր Սանտուիչի հացեր.

Հայ բնտանիքները այլեւս ոեւէ դժուարութիւն չի պիտի ունենան սեղական լեզուն չի գիտնալուն համար և իրենց բոլոր ուսուստեղէնները պիտի կրնան հայթայթել այս Հայկական Նպարավաճառատունէն

ՕԳՔԷ ԱԶԻՈՆ

ԲԼԱՔ ՄԸ ԵՒ ՏՈՒՓ ՄԸ ՍԱԵՂ ՆՈՒԷՐ Յ. ՏԱՊՊԱՂԵԱՆ

ԿՐԱՄԱՖՕՆԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԹԻՒ ՅՕՇ ԹԻՒ 7

ԻՐ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԼԱՒ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԸՆԾԱՅԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ, ՏԱՍԸ ՀԱՏ ԲԼԱՔ ԳՆՈՂՆԵՐՈՒՆ, ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՁՐԻ ԿԸ ՏՐԱՄԱԴՐԷ ՄԷԿ ԲԼԱՔ.

ՏԱՍԸ ԲԼԱՔՆԵՐԸ ՄԷԿ ԱՆԳԱՄԷՆ ԵՒ ԿԱՄ ԺԱՄԱՆԱԿԻ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ԳՆՈՂՆԵՐՆ ԱԼ ՊԻՏԻ ՍՏԱՆԱՆ ՍԻԵԻՆՈՅՆ ԴՈՒԷՐԸ։

Սոյն պատեհ առիթէն օգտուիլ մի մոռնաք

Յ. ՏԱՊՊԱՂԵԱՆ ԿՐԱՄԱՖՕՆԻ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ՀԱՅԵՐԷՆ, ԱՐԱԲԵՐԷՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ, ԹՐՔԵՐԷՆ ԵՒ ԱՄԷՆ ԼԵԶՈՒԷ ՎԵՐՋԵՐՍ ՀԵՂԻՆԱԿՈՒՄԻ ԲԼԱՔՆԵՐ։

ՆՈՐ ՊԱՏԳԱՄՆԵՐ ՕԹԷԼ ԼԻՒՔԱԷՆ

Օթէլ Լիւքսէն եւ զարձող բարեկամներուս, սալոնին մէջ փառաւորապէս քնացող ծանօթներուս, մէկ սենեակի մէջ քնացող, ուրիշ սենեակի մէջ արթնցող ընկերներուս, խմողուսէ նեղացող հայրեակիցներուս, մինչեւ տեղ մը բացուիլը ստիպի վրայ սպասող մտերիմներուս, միաձայն ու միանուագ պահանջին, խնդրանքին ու փափաքին գոհացում տալու համար միայն ստիպուեցայ վարձել, արդէն ծանօթ Լիւքսի չէնքին վերի յարկին ալ, աւելի լիւքս, աւելի ընդարձակ, աւելի փառաւոր և բնականաբար աւելի վար, (գէշ չի հասկնանք), կահաւորումը աւելին կոթէն հաշուած բոլորովին նոր, յետ յասու.— սալոնը քնացող և եւ վերադարձող, թուրքերէն նեղացող, անէծք տեղացող բնաւ չի կրնար ըլլար. բծախնդիրները, խստապահանջ դէրը, տկար սրտի տէրը, չեն ելներ վերը, մայրիայէ նոր ազատուածներու հետ վարի հարկը պիտի մընան, երիտասարդներն ու թեթեւները — խնդ չը հասկնանք — վերը պիտի ելլեն։

Սոյն կարգադրութիւններս կարգացողը՝ չը կարգացողին, լսողը՝ չի լսողին, տեսնողը՝ չը տեսնողին, իմացողը՝ չիմացողին, և հասկցողը՝ չի հասկցողին թող կարգայ, ըսէ, խօսի և հասկցնէ անպատճառ։

Օթէլ Լիւքսի միապետ ՄԻՀՐԱՆ ԹՈՒՐԻԿԵԱՆ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԵՑԷՔ!!

ՓԵՏՐՈՒԱՐԻ 8ԻՆ, ՇԱԲԱԹ ՊԻՏԻ ԲԵՄԱԴՐՈՒԻ

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ԴԵՐԱՍԱՆ Բ. ԱԲՈՎԵԱՆԻ

"ԱՆԴՐԱՆԻԿ — ՓԱՇԱ"

ՅՈՒԶԻՉ ՏՌԱՄ 5 ԱՐԱՐ

Բ. ԱԲՈՎԵԱՆ ՁԵՐԱՎԱՐ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ԴԵՐԻՆ ՄԷՋ

Սա թատերախաղը որ չունի ոեւէ առնչութիւն Պէյրութի մէջ ցուցադրուած համանուն ֆիլմին հետ, ուղարկուած է Ամերիկայէն։ Պ. Աբովեան ստացած է անոր բեմադրութեան բացառիկ արտօնութիւնը։

Պիտի մասնակցին աւելի քան 25 դերակատար և հարիւրի չափ ալ զինուոր։ Գ.րդ և Դ.րդ արարներին բեմին վրայ, խաղին մէջտեղը նուագելու է ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՖԱՆՖԱՐԸ։

Զորբորդ արարին Զօրավար Անդրանիկ բեմ կուգայ ՃԵՐՄԱԿ ՁԻՈՎ

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԱՐԱՐԸ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ՄԱՀԸ

ՅԱՏՈՒԿ ԵՐԳՑԱԽՈՒՄԲ՝ ՇԲԵՂ ԴԵԿՕՐՆԵՐ

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՅԱՋՈՐԴԻՒ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ԽՆԴԻՐԸ ԱԶԳ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԱՌՋԵՒ

Ժընեւ.— Ազգ. Դաշնակցութեան խորհուրդին օրակարգին մէջ կայ հոգատարութեանց յանձնաժողովին տեղեկագրին քննութիւնը, որ հետաքրքրական վիճաբանութիւն մը առաջ պիտի բերէ Մերձաւոր Արեւելքի մասին։ Ան պիտի սահմանէ նախագիծը Յանձնաժողովին արտաքին Նստաշրջանին, որ պիտի հրատարակուի յառաջիկայ Մարտ ամսուն, նկատի առնելու համար Բրիտ. առաւարութեան տեղեկագիրը՝ Պաղեստինի խնդրոյն շուրջ։

Այս առթիւ Պ. Հէնտերսըն խորհուրդին պիտի տայ հաւանարար առաջին ընդհանուր մատնանշումները քննութեան արդիւնքին մասին։

Պաղեստինի վերաբերմամբ. Պ. Հէնտերսըն նկատի պիտի առնէ նաեւ. հաւանաբար նախորդ առաջարկը. այսինքն՝ մասնաւոր յանձնաժողովի մը ստեղծումը Ս. Տեղեաց յանձնախումբին նման, որ նախատեսուած է հոգատարութեան 14դ յօդուածով։ Այս յանձնախումբը պիտի կանոնադրէ հրեաներու եւ իսլամներու պահանջները Լացի պատին շուրջ։

Հոգատարութեանց Յանձնախումբը այս առաջարկը ըստանալով, ինքզինք անձեռնահաս յայտարարած էր, որովհետեւ չէր ուզեր հոգատարութեան մէջ տրամադրութիւնը ընդլայնելու պատասխանատուութիւնը ստանձնել։

Ամբողջական վճիռը կախուած ունի այժմ խորհուրդէն։

Վերջապէս, կարելի է թէ Պ. Հէնտերսըն նոր ճշդումներ ընէ Բրիտ. կառավարութեան դիտաւորութեան մասին, իրաւը Ազգ. Դաշնակցութեան մէջ առնելու հարցին շուրջ, 1932ի Նստաշրջանին։

ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ ԳԵՐՄԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՇՈՒՐՋ

Լահէյ.— Գերմանները հաւանեցան վճարել հատուցումները ըստ Եունկի ծրագրին, եւ համաձայնութիւն տեւ ի ունեցաւ, միւս կէտերուն շուրջ։ այնպէս որ կը սպասուի որ խորհրդաժողովի փրոթոքոլին նախագիծը երկուշաբթի առաւօտ խմբագրուի, աւարտելով այսպէս գերման հատուցումներու խնդիրը։

ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԱՌԵՒՏՈՒՐԸ

Լոնտոն.—1929ի համար առեւտրական հաշուեկշռի բացը 382,294,336 սթերլին է. մինչ 1928ին՝ անիկա 351,736,080 սթերլին էր. 1929 Դեկտեմբերին ածուխի արտածումները կը հասնին 900.145 ոսկիի, թիւ մը որ աւելի է 1928ի նոյն ամսուան թիւէն։

ՖՐԱՆՍ. ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

Բարիզ.—Նոյնագահը նիստ գումարեց։ Պ. Մորիս Սիպիլ խորհրդարանին եւ Պ. Բոլ Ֆլէօրօ ծերակոյտին առջեւ բացման ճառեր խօսեցան։

ՊԵՐԼԻՆԷՐ ԹԱԿՊԼԱԹԻ ՄԷԿ ՅՕԴՈՒԱԾԸ

Պերլին.— Տօքթ. Շախթի խնդրին հետեւանքով, «Պերլինէր Թակէպլաթ» կը պահանջէ Իսպանիայի Ինքնօրինութիւնը ջնջել եւ անոր նախագահը նշանակել կայսրութեան նախագահին կողմէ։

Ռայխսպանքը իր վերջի տոկոսը հարիւրին 6 ուկէսի իջեցուց։

ԹԱՐՏԻՕ ՆԱԽԱՐԱՐՍՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ՍՈՒՐԵՒ

Բարիզ.—Պ. Թարտիօն Նախարարաց Խորհուրդին ներկայ գտնուեցաւ, ուր անցկացուցաւ Լա Հէյի բանակցութեանց ամբողջութիւնը։ Ան շեշտեց պարտատէր պետութեանց տեսակէտներուն բաղդաշակ նոյնութիւնը։ Խորհուրդը միաձայնութեամբ դայն գնահատեց եւ ձեռք բերուած արդիւնքներուն համար շնորհաւորեց զանիկա։

Ան առկախ խնդիրներու մասին կրկնեց իր առաջուան որոշումները։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՆՈՒԷՐԸ ԻԹԽԱՆ ՈՒՄՊԷՌԹՕՅԻ

Իթխան Ումպէրթոյի հարսանիքին իրը Ֆուատ Թագաւորին ներկայացուցիչը ներկայ գտնուելու համար Հռոմ հասնող Ֆալսրի Փաշան, իր ժամանելուն պէս վեհապետին անունով Բիէմոնի Իշխանին ընծայեց Լուի ԺԳ.ի ոճով կերտուած սեղանի սպասներ։

Սեղանի սպասներուն բոլորն ալ, Ֆուատ Թագաւորի մասնաւոր ապսպրանքով քանդակուած են Բարիզի մէջ, այս երջանկայի առթիւ նուիրուելու համար։

Այս սպասը բաղկացած է 22 կտորներէ և կը կշռէ մօտ 50 քիլօ զուտ արծաթ։

ՊԱՔԱԼՈՐԻԱՅԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐՈՒ ՆՈՐ ՄՐՑԱՆԻՇ ՄԸ

Բարիզ.— Բարիզի համալսարանը 1929 տարուայ ընթացքին արձանագրած է 20,000 հոգի իրր պաքքալորիայի թեկնածուներ (նոր մրցանիշ կը կազմէ)

Պ. ԹԱՐՏԻԷՕ ԼՈՆՏՈՆ ՊԻՏԻ ՄԵԿՆԻ

Բարիզ.— Պ. Թարտիօ, կէս գիշերին կրկին Լահէյ մեկնեցաւ։ Շաբաթ օր ան Լոնտոն պիտի մեկնի Ծովային Խորհրդաժողովի բացումէն առաջ, Պ. Պ. Մաքտոնալտի և Սթիմսընի հետ խորհրդակցելու համար։

ՈՒՍՈՒՄԸ ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Քապուլ — Աֆղանիստանի Թագաւորը Նատիր Խան լրջօրէն կ'զբաղի նախնական ուսումի տարածումով։ Ան կը կարծէ որ ասիկա անմեկնակարելի հարցն է բանակի կազմութենէն յետոյ։ Ան հրովարտակ մը հանեց ուղղուած ծնողաց որ իրենց զաւակները արպայման դպրոց ուղղարկեն։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Տարագրութեան ընթացքին Տէր-Զօրի կողմերը մեռնող Գոնիայի կուսակալութենէն Պուրսուրցի Հաճի եղիա՝ որդի Յարութիւն Այվազեանի իրը ժառանգորդ կը ներկայանան Աննա՝ դուստր Յարութիւն Այվազեանի (Յունաստան) եւ Պ. Գէորգ՝ որդի Ոսկան Ոսկանեանի (Պէյրութ)։ Ասոնցմէ առաջինը կը պնդէ թէ հանգուցեալին հարազատ քոյրն է, իսկ երկրորդը հօր եղբօր տղան։

Ասոնցմէ զատ եթէ կան ժառանգորդի հանգամանքը ունեցող մերձաւոր ազգականներ, թուականէս սկսեալ մինչեւ չորս ամիս պայմանաժամի մէջոցին պէտք է դիմեն Առաջնորդարանս B. P. 409 հասցէով, ի ձեռին ունենալով առ այդ հարկ եղած օրինական վաւերաթուղթերը։

Ազգային Առաջնորդարան Հայոց Լիբանանի

Պէյրութ 28 Դեկտ. 19 9

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԳՈՐԳԵՐՈՒ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ա.պտիլ Նուր Հէպօ եւ Խորէն Թրիէն

ՐԻՒ ԱԼԷՆՊԻ, ՄՈՒՍԱԲԱԹ ՓՈՂՈՑԻՆ ՎԱՐԻ ԱՆԿԻՒՆԻ ԴԻՄԱՑ

10 Յարուան փորձառութեան շնորհիւ կրցած ենք Պարս կասցանէն մէկիկ մէկիկ հաւաքել ամենաընտիր եւ յարգի գործերը Աւելիպեան եւ Ամերիկեան ճաշակներով։

ԳԻՆԵՐԸ ԱՆՄՐՑԵԼԻՕՒ ԷՆ ԱԺԱՆ

ԱՅՑԵԼՈՂԸ, ԱՆՊԱՅՄԱՆ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՅ

Ուրեմն անգամ մը այցելեցէք եւ տեղեկացէք մեր պայմանները։ Այն յանախորդը որ մեր ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԷՆ գնած գորգը չի սիրէ եւ ուզէ վերադարձնել, մինչեւ մէկ ամիս, հարիւրին 10ը գիղջով եւ կընդունիցինք. իսկ մինչեւ 3 ամիս մեր ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԷՆ գնուած գորգ մը կը փոխենք ուրիշ գորգի մը հետ։

ՊԷՅՐՈՒԹ-ՆԻՒ ԵՕՐՔ 18 ՕՐՈՒԱՆ ՄԷՋ

ՊԱՅՐՆ ԼԱՅՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑԱԻ

ԿԱՆՈՆԱՒՈՐ ԵՒ ԱՐԱԳ ԵՐԹԵՒԵԿ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԵՒ ՆԻՒ ԵՕՐՔԻ ՄԻՋԵՒ

Անդրատլանտեան շքեղ ՊԱՅՐԸՆ, որ ունի 22 000 թոն տարողութիւն, պիտի հասնի մեր նաւահանգիստը 4 փետր.ին եւ պիտի մեկնի նոյն օրը ժամը 16ին, ուղղակի Բիրէ եւ Նիւ Եորք ընդունելով ճամբորդներ ամէն կարգի համար։

Այս շքեղեալը ճամբորդներ կ'ընդունի Բաւ Մարսիլիոյ համար շատ զիջեալ գիներով, ինչպէս նաեւ ճամբորդներ Մոնթէվիտէօի, Պուէնոս Այրէսի զուգադիպութեամբ Համպուրկ Սիւտ գերմանական նոկայ եւ շէղ նաւերու վրայ, նոյնպէս Գուպայի, Մէքսիկայի եւ բոլոր Կեդրոնական Ամերիկայի նաւահանգիստներու համար։

Լաւագոյն միջոցը ապահով ու հանգիստ հասնելու համար։ Ապահովեցէք Ձեր տեղերը դիմելով Սիւրիոյ եւ Արեւելքի ընդհանուր գործակալ,

ՀՕՐՀ ՏԷՏԷՕՂԼՈՒԻ

Պէյրութ Ֆոշ փողոց

Հեռագրական հասցէ COLUMBUS Beyrouth

Փոստարկղ Թիւ 806

Թէլէֆոն — 8-45

Մեր հայկական բաժնի գործակալն է՝ Տիար ԵՐՈՒԱՆԴ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ, որուն կրնաք դիմել մեր գրասենեակներուն մէջ, ի Ֆոշ փողոց, կամ վրանաքաղաք. Պ Ս տեփան Խրլաքեանի գրասենեակը, ուր ի դիւրութիւն յարգելի յանախորդաց մեր ընկերութեան պատասխանատու բժիշկը ձրի պիտի դարմանէ աչքի հիւանդութիւններ։

THE ROYAL MAIL LINE

ՐՕԵԼ ՄԷՅԼ ԼԱՅՆ

Իսթրըն Մէսիթէրրանիրն Էքսբրէս Լայն

Կանոնաւոր երթեւեկ Պէյրութ—Բիրէ—Մարսէյլ. Ամերիկեան նաւահանգստաց ընկերութեան «Իսթրրն» Մէսիթէրրանիրն Էքսբրէս Լայնի շքեղ եւ մարուր նաւերով.—

Պէյրութէն մեկնումներ.— 16 Դեկտեմբերի՝, 6 Յունուարին և 27 Յունուարին։

Պէյրութէն Մարսէյլ 6 օրէն։ Ա. Բ. Դ. կարգի ամենահանգստաւէտ գապիններով օժտուած ըլլալով, այս նաւերով ճամբորդող բոլոր ճամբորդներու ճաշգիստը ապահովուած է։

Սոյն նաւերով ինչպէս Մարսէյլի, նոյնպէս Մարսէյլի վերադարձով Շերպուրնէն մեկնող ախտարահոյակ՝ *Ռոյալ Մէյլ Լայնի* հոկայ եւ հանգստաւէտ նաւերուն ճամբորդներ կ'ընդունիցինք, Հարաւային Ամերիկայի բոլոր նաւահանգիստներուն համար— Բէրնամպուքոյի, Պահեայի. Ռիո տը Եանէյրոի, Սանթոսի, Մոնթէվիտէոյի եւ Պուէնոս Այրէսի համար։

Ճամբորդներ կ'ընդունիցինք նաեւ Նիւ Եորքի, Գուպայի, Մեքսիկոյի, Վէնեզուէլայի, Հայիթիի, Կուաթէմալայի եւ Կեդրոնական Ամերիկայի բոլոր նաւահանգիստներուն համար։

Քէսբերու մէջ, մեր հայկական բաժնի գործակալն է Պրն. Գրիգոր Նուրխանեան որուն դրասենեակին մէջ տեղի կ'ունենան ամէն առաւօտ ժամը 6 — 8ի տաքի դարմանումներ, գրասենեակի բժիշկին՝ Տօքթ. Միք. Էշիշեանի կողմէ։

Աւելի տեղեկութեանց եւ մանրամասնութեանց համար նամակ գրեցէք դիմել՝

Ամերիկ. Ֆոշ.
Պէյրութ
Փոստարկղ 895
Թէլէֆոն 9,06

Ռոյալ Մէյլ Լայնի և Իսթրրն Մէսիթէրրանեան Էքսբրէս Լայնի Սիւրիոյ և Լիբանանի Ընդհանուր Ներկայացուցիչին
Ա. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ

ՏՕՔԹ. Ե. ՃԻՏՃԵԱՆ

Ներքին բժիշկ Ամերիկեան հիւանդանոցներու
վիրաբուժական բաժնի
Դասաւանդ Ամերիկեան նամակաւոր վիրաբուժական դասընթացքի։
Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կէսօրէ վերջ, իր Մրճէք էլ Հիւսնի դարմանատան մէջ, թ. 82
կիրակի օրեր, առանց խստութեան ամէն ազգի աղքատներուն համար ձրի։

ՏՕՔԹ. Ա. ՊԷԶՃԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ—ՎԻՐԱԲՈՅԺ
ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
Նախկին բժիշկ Պոլսոյ Ամեր. հիւանդանոցի և Պոլսոյ Կարմիր Խաչի

Հասցէ.— Ճան Պրլաք, Ֆրանսական Զինուորական հիւանդանոցի հիւս դիմաց, Թիւ 47

Ընդունելութեան ժամեր՝
7—9 կ. Ա. 2—6 կ. Ե.

ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐ ՎԿԱՅՈՒԱԾ ԱՂՔԱՏՆԵՐՈՒՆ ՁՐԻ

ԵՂԻԱ ԻԾԻԿԱՆԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ — ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ
Գաղ — Իտրիս

Անգլիական եւ Ֆրանսական ամենաընտիր կերպասներու պատրաստ մթերք, եւ ամենավերջին մօտայի համաձայն կատարելագործուած արուեստ։

Համոզուելու համար անգամ մը փորձեցէք եւ անտարակոյս գոհ պիտի մնաք

ՆՈՐ ԿՕՇԿԱԿԱՐԵՏՈՒՆ

ՍՈՒԻՔ ՃԷՄԻԼ

Պանդոկ Բոհայի հեռի դրան դիմաց թիւ 56

ԽԱՉԻԿ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Կը պատրաստէ ամէն սեռի եւ տեսակի ամենավերջին նորաձեւութեան համաձայն կօշիկներ։ Պատրաստ ունիցիք Ամերիկեան եւ Եւրոպական յաւագոյն կաշիներու տեսակներ։

Գիները չափաւոր եւ գործը մաքուր։

Անգամ մը միայն փորձեցէք, ապահովելու համար Ձեր ընտանիքի սեփական կօշիկարը։

Դեղարան Խաղաղութեան

Pharmacie de la Paix

(Avenue Weygand)
ՇՈՎԱԼԷՓ ՍԼՀԱՑՕՆԵՐՆ

Մեր նշանաբանն է մաքրութիւն, արագութիւն եւ խղճմտութիւն. հոն կը գտնէք պատրաստի ամէն կարգի դեղեր, Ֆօթոկրաֆի, փարֆիւմերիի եւ ակնոցի նոխ մթերք։ Չափաւոր գին։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԻ ԵՐԱՄԵԱՆ իր ուխտատեղը ճիշ Մաարաթէն փոխադրած է Բ. Գոմիսէրութեան դիմաց, բրամվայի գծին վրայ, թիւ 78 տան երկրորդ յարկը։

Եւրոպական եւ հայկական ձեռագործ կատարելագործուած ուխտատեղ, որ գոհացուցիչ կուտայ ամենաճոխ նաշակներու։

Ամենավերջին նորաձեւութիւն,
Մաքուր կար,
Խղճամիտ գիներ,
Դիմեցէք եւ գոհ պիտի մնաք։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԵՑԷՔ

ԱԶԴԱԿԻՆ